

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CANCELARIA PREȘEDINTELUI

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. 7204 / 07-09-2026

Preșidența 2025-2028

Dosar nr. 4442A/2025

Domnului

MIRCEA ABRUDEAN

PREȘEDINTELE SENATULUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 14824 / 07 SEP. 2026

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.734 din data de 24 iunie 2026, publicată în Monitorul Oficial nr.753 din 04 septembrie 2026, prin care Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis, obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și a constatat că Legea pentru modificarea art.425 alin.(1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă este neconstituțională.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Biroul permanent al Senatului

L.67 / 7.09.2026

p. PREȘEDINTE,

INDECAȚOR

CRISTINA DUMBRĂVEA

L67 / 2022

Calea 13 Septembrie nr.2, Sector 5, București, Palatul Parlamentului, Intrarea B1
Telefon: (+40-21) 414.21.00, Fax: (+40-21) 312.54.80
E-mail: cristina.titirisca@ccr.ro, www.ccr.ro

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.4442A/2025

DECIZIA nr.734
din 24 iunie 2026

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea
art.425 alin.(1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură
civilă**

Elena-Simina Tănăsescu	- președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	- judecător
Mihai Busuioc	- judecător
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Andreea Costin	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art.425 alin.(1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, obiecție formulată de Avocatul Poporului.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.12405 din 24 octombrie 2025 și constituie obiectul Dosarului nr.4442A/2025.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată, în esență, că motivarea unei hotărâri judecătorești trebuie să fie clară, precisă și logică, să răspundă în fapt și în drept la toate pretențiile formulate de către părți și să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Eliminarea prezentării susținerilor părților reduce motivarea hotărârii judecătorești la o formă abstractă, lipsită de context factual. O astfel de hotărâre nu mai reflectă raționamentul juridic al instanței și nu poate fi considerată o motivare reală. Or, motivarea nu se rezumă la

expunerea soluției, ci trebuie să demonstreze procesul de gândire și raportare la argumentele părților.

4. Așadar, hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echidistant al procedurii judiciare și a respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților.

5. Excluderea susținerilor părților din cadrul considerentelor hotărârilor judecătorești afectează transparența actului de justiție, astfel încât publicul și părțile nu mai au posibilitatea să verifice dacă procesul a fost echitabil și dacă instanța a fost imparțială. Or, încrederea în sistemul judiciar se bazează pe posibilitatea de a înțelege modul în care instanța a ajuns la soluție, ceea ce presupune și redarea punctelor de vedere ale părților.

6. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se mai arată și că legea criticată contravine prevederilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(5), în componenta referitoare la previzibilitatea legii prin raportare la expunerea de motive care a însoțit actul normativ, potrivit căreia „prezentarea pe scurt a argumentelor părților” este de natură să îngreuneze activitatea instanțelor judecătorești. Or, se susține că această fundamentare a legii nu justifică încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale, în condițiile digitalizării continue a sistemului judiciar. În contextul digitalizării sistemului judiciar, eliminarea din conținutul hotărârii judecătorești a prezentării succinte a susținerilor părților nu se poate justifica, întrucât instrumentele digitale permit o sintetizare eficientă și fidelă a pozițiilor procesuale, fără să afecteze celeritatea redactării. Dimpotrivă, tehnologia facilitează integrarea automată și structurată a argumentelor relevante ale părților, consolidând transparența și calitatea motivării, elemente esențiale pentru garantarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare. În acest sens, este invocată jurisprudența Curții Constituționale referitoare la respectarea normelor de tehnică legislativă care se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma art.1 alin.(5)

din Constituție (Decizia nr.22 din 20 ianuarie 2016, Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012 sau Decizia nr.448 din 29 octombrie 2013).

7. În continuare, se arată că legea criticată contravine dreptului la un proces echitabil, astfel cum este garantat de art.21 alin.(3) din Constituție și de art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

8. În acest sens, se menționează că Legea pentru modificarea art.425 alin. (1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă a eliminat din considerentele hotărârii judecătorești mențiunea referitoare la „susținerile pe scurt ale părților”, fiind menținute celelalte elemente obligatorii referitoare la obiectul cererii, expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților.

9. Or, motivarea unei hotărâri judecătorești reprezintă expresia raționamentului juridic al instanței și constituie o garanție fundamentală a respectării dreptului la un proces echitabil, context în care reținerea și analizarea susținerilor părților în conținutul hotărârii judecătorești devine o cerință esențială pentru asigurarea transparenței actului de justiție și pentru validarea caracterului contradictoriu al procedurii.

10. Astfel, dacă în considerentele hotărârii nu se regăsesc susținerile lor, părțile nu pot ști dacă argumentele prezentate au fost luate în considerare, ceea ce face ca hotărârea să devină una arbitrară. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, hotărârile din 9 decembrie 1994, 9 decembrie 1994, 28 aprilie 2005, 24 mai 2005, 16 noiembrie 2006 și 15 februarie 2007 pronunțate în cauzele *Ruiz Torija împotriva Spaniei*, *Hiro Balani împotriva Spaniei*, *Albina împotriva României*, *Buzescu împotriva României*, *Dima împotriva României*, *Bock și Palade împotriva României*, instanțele au obligația de a analiza în mod

efectiv argumentele esențiale ale părților și de a motiva hotărârea pronunțată prin prisma acestor elemente.

11. Dreptul la un proces echitabil nu se rezumă la posibilitatea de a fi ascultat, ci include și obligația instanței de a demonstra, printr-o motivare corespunzătoare, că a „ascultat” efectiv susținerile.

12. Reținerea și analizarea susținerilor părților în conținutul hotărârii judecătorești reprezintă o cerință esențială pentru asigurarea transparenței actului de justiție și pentru validarea caracterului contradictoriu al procedurii. Având în vedere că principiul contradictorialității presupune ca toate aspectele de fapt și de drept să fie puse în discuția părților, lipsa redării susținerilor părților face imposibilă verificarea respectării acestui principiu.

13. Totodată, se arată că nerespectarea principiului contradictorialității este sancționată cu nulitatea hotărârii.

14. În continuare, se arată că susținerile, pe scurt, ale părților – element al considerentelor unei hotărâri judecătorești – trebuie coroborate cu unul dintre cele mai importante efecte ale hotărârii judecătorești, respectiv autoritatea de lucru judecat. Astfel, considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră sub incidența autorității de lucru judecat, în privința părților și a obiectului litigiului. Potrivit art.425 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească are obligația de a motiva hotărârea pronunțată, arătând motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților, însă față de partea care a formulat cererea introductivă și celelalte părți în cauză.

15. Având în vedere că autoritatea de lucru judecat se extinde și asupra considerentelor care fundamentează dispozitivul hotărârii, lipsa menționării susținerilor părților face dificilă verificarea identității de cauză, părți și obiect între două litigii. În lipsa acestui element al considerentelor hotărârii judecătorești, nu se poate stabili exact ce chestiuni litigioase au fost soluționate, afectând aplicarea

corectă a autorității de lucru judecat, aspect ce intră, de asemenea, în conceptul de proces civil echitabil. Chiar dacă, în cazul părților din proces, se poate afirma că acestea pot cunoaște conținutul cererilor și apărărilor pentru că au acces la piesele dosarului, se arată că, potrivit art.435 alin.(2) din Codul de procedură civilă, hotărârea este opozabilă și față de terți, producând efecte și în privința lor, până la proba contrară. Or, pentru a avea posibilitatea reală și efectivă de a face proba contrară celor reținute în hotărâre, terții ar trebui să cunoască conținutul solicitărilor și apărărilor părților, evaluând în acest mod dacă există chestiuni care nu au fost epuizate în litigiul finalizat prin hotărârea ce li se opune.

16. În ceea ce privește încălcarea dreptului la apărare garantat de art.24 din Constituție se afirmă că, prin eliminarea susținerilor pe scurt ale părților – element al considerentelor unei hotărâri judecătorești –, norma procesuală nu va mai permite să se verifice dacă părțile au avut posibilitatea reală de a-și prezenta apărările și de a combate argumentele adverse. În consecință, norma afectează dreptul la apărare și egalitatea armelor între părți.

17. Dreptul la apărare implică obligația instanței de a examina în mod efectiv argumentele și probele părților. Dacă hotărârea nu menționează susținerile, părțile nu pot verifica dacă apărările lor au fost analizate și în ce măsură au fost respinse. Absența acestei mențiuni poate transforma dreptul la apărare într-un drept formal, fără garanții efective. Contradictorialitatea, dreptul la apărare și egalitatea părților sunt interdependente – eliminarea unuia le afectează pe toate.

18. În continuare, se apreciază că legea criticată contravine și art.129 din Constituție privind folosirea căilor de atac.

19. Motivarea hotărârii judecătorești reprezintă o condiție esențială pentru exercitarea efectivă a controlului judiciar, întrucât doar prin cunoașterea raționamentului instanței partea nemulțumită poate formula în mod pertinent și argumentat motivele de apel sau de recurs. În lipsa unei motivări clare, care să cuprindă și prezentarea, măcar pe scurt, a susținerilor și apărărilor părților, dreptul la

o cale de atac devine iluzoriu. Expunerea susținerilor părților în cuprinsul hotărârii permite instanței superioare să verifice dacă prima instanță a analizat toate argumentele, probele și excepțiile invocate, precum și dacă soluția pronunțată se bazează pe o analiză completă a cauzei. În același timp, obligația instanței de apel sau recurs de a motiva propria hotărâre, chiar și atunci când confirmă soluția atacată, constituie o garanție fundamentală a unui proces echitabil și o expresie a transparenței actului de justiție.

20. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere asupra acesteia.

21. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate formulate.

22. La dosarul cauzei au fost depuse memorii *amicus curiae* prin care se solicită admiterea obiecției de neconstituționalitate.

23. De asemenea, unul dintre inițiatorii legii criticate a depus la dosar, în calitate de *amicus curiae*, un înscris, prin care, în esență, solicită respingerea obiecției de neconstituționalitate.

24. La termenul de judecată fixat pentru data de 10 decembrie 2025, Curtea, având în vedere cererea de amânare a dezbaterilor asupra cauzei, a amânat succesiv dezbaterile pentru datele de 4 februarie 2026, 4 martie 2026, 25 martie 2026, 29 aprilie 2026, 27 mai 2026 și 24 iunie 2026, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

25. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru modificarea art.425 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de

procedură civilă, care prevede: „*Articol unic. – La articolul 425 alineatul (1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins: «b) considerentele, în care se vor arăta obiectul cererii, expunerea situației de fapt reținută de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților;»*”.

26. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele cuprinse în art.1 alin.(5) privind principiul legalității în componenta referitoare la calitatea legii, art.21 alin.(3) privind dreptul la un proces echitabil, astfel cum se interpretează potrivit art.20 alin.(1) din Constituție și prin prisma art.6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.24 – *Dreptul la apărare* și art.129 – *Folosirea căilor de atac*.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

27. Înainte de a proceda la analiza propriu-zisă a obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Avocatul Poporului, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba despre o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

28. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța constituțională, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen

de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

29. Din consultarea fișei procesului legislativ rezultă că propunerea legislativă a fost respinsă de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, la data de 7 martie 2022 și înaintată spre dezbateri Camerei Deputaților la data de 14 martie 2022. Proiectul de lege pentru modificarea art.425 alin.(1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 15 octombrie 2025. La data de 20 octombrie 2025 legea a fost depusă la secretarii generali ai celor două Camere pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii și trimisă la promulgare în data de 25 octombrie 2025. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 24 octombrie 2025, astfel încât obiecția de neconstituționalitate este admisibilă și sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța constituțională.

30. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza criticilor de neconstituționalitate

31. În ceea ce privește pretinsa încălcare a prevederilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(5), în componenta referitoare la previzibilitatea legii prin raportare la expunerea de motive care a însoțit actul normativ, Curtea observă că, potrivit jurisprudenței sale, expunerea de motive și modul său de redactare nu au consacrare constituțională. Curtea a reținut că expunerea de motive este un document de motivare necesar în cadrul procedurii de adoptare a legilor, însă, odată adoptată legea, rolul său se reduce la facilitarea înțelegerii acesteia. Prin urmare, expunerea de motive a legii nu este decât un instrument al uneia dintre metodele de interpretare

consacrate – metoda de interpretare teleologică. Aceasta presupune stabilirea sensului unei dispoziții legale ținându-se seama de finalitatea urmărită de legiuitor la adoptarea actului normativ din care face parte acea dispoziție. Astfel, expunerea de motive este doar un instrument, dintre multe altele, al unei metode interpretative (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.56 din 31 ianuarie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.281 din 2 aprilie 2024, paragraful 30). Prin urmare, nu poate fi reținută încălcarea art.1 alin.(5) în componenta referitoare la previzibilitatea legii prin raportare la expunerea de motive care a însoțit actul normativ.

32. În continuare, Curtea reține că legea criticată prevede eliminarea din cuprinsul art.425 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă partea care prevede că în considerentele hotărârii judecătorești se menționează și susținerile pe scurt ale părților.

33. În acest sens, Curtea observă că, potrivit istoricului reglementării, conținutul hotărârii judecătorești a fost stabilit în Codul de procedură civilă din 1865, republicat în Monitorul Oficial al României nr.45 din 24 februarie 1948, prin art.261 care prevedea la alin.1 pct.3 că aceasta va cuprinde și „obiectul cererii și susținerile în prescurtare ale părților cu arătarea dovezilor”.

34. Ulterior, art.261 din Codul de procedură civilă din 1865 a fost modificat consistent prin Ordonanța Guvernului nr.13/1998 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.40 din 30 ianuarie 1998, iar mențiunea referitoare la susținerile părților nu a mai fost reglementată, articolul prevăzând la alin.6 doar că „*în cazul în care împotriva hotărârii se declară una dintre căile de tac prevăzute de lege, se vor redacta, sub semnătura judecătorilor, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și motivele pentru care s-au înlăturat cererile părților, care vor face corp comun cu hotărârea. [...]*”.

35. La 29 decembrie 2000, Ordonanța Guvernului nr.13/1998 a fost abrogată prin art.I pct.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.290/2000 privind modificarea art. IX din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă și pentru abrogarea ordonanței Guvernului nr. 13/1998 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.706 din 29 decembrie 2000, care a repus în aplicare dispozițiile Codului de procedură civilă modificate, completate sau abrogate prin aceasta, iar ulterior, la 16 ianuarie 2002, Ordonanța Guvernului nr.13/1998 a fost respinsă prin Legea nr.787/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.21 din 16 ianuarie 2002.

36. Ca urmare a acestor intervenții legislative, Codul de procedură civilă din 1865 a prevăzut din nou, la art.261, că hotărârea judecătorească va cuprinde și mențiunea referitoare la susținerile pe scurt ale părților.

37. Art.419 alin.(1) lit.b) din noul Cod de procedură civilă a stabilit că hotărârea va cuprinde considerentele în care se vor arăta obiectul cererii și susținerile pe scurt ale părților, prevedere care s-a menținut și după republicarea din 2012 a Codului de procedură civilă, când art.419 a devenit art.425.

38. Așadar, Curtea reține că, în ceea ce privește consemnarea pe scurt a susținerilor părților, acestea nu au fost reglementate în perioada 1998–2000, când Ordonanța Guvernului nr.13/1998 nu le-a mai prevăzut și a introdus ca regulă ca, la instanțele de fond și de apel, judecătorii să nu redacteze decât dispozitivul hotărârii, urmând ca motivarea acesteia să fie redactată numai dacă hotărârea era atacată cu apel sau cu recurs. Ordonanța Guvernului nr.13/1998 a fost adoptată în scopul promovării celerității în soluționarea proceselor civile, însă a fost ulterior abrogată, având în vedere, astfel cum rezultă din expunerea de motive a legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.290/2000, că aceasta nu și-a atins scopul propus, acela de a asigura celeritatea în soluționarea proceselor civile, ci, din contră,

în multe situații au fost lezate interesele părților și nu s-a asigurat o bună desfășurare a justiției.

39. În prezent, art.425 din Codul de procedură civilă, în vigoare, consacră în mod expres la alin.(1) conținutul hotărârii judecătorești, respectiv partea introductivă [lit.a)], considerentele [lit.b)] și dispozitivul [lit.c)].

40. În partea introductivă a hotărârii, în cazul în care instanța se pronunță asupra cauzei la aceeași dată la care a avut loc dezbaterile în fond a procesului, se consemnează toate elementele prevăzute pentru încheierea de ședință reglementate de art.233 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, respectiv denumirea instanței și numărul dosarului; data ședinței de judecată; numele, prenumele și calitatea membrilor completului de judecată, precum și numele și prenumele grefierului; numele și prenumele sau, după caz, denumirea părților, numele și prenumele persoanelor care le reprezintă sau le asistă, ale apărătorilor și ale celorlalte persoane chemate la proces, cu arătarea calității lor, precum și dacă au fost prezente ori au lipsit; numele, prenumele procurorului și parchetul de care aparține, dacă a participat la ședință; dacă procedura de citare a fost legal îndeplinită; obiectul procesului; probele care au fost administrate; cererile, declarațiile și prezentarea pe scurt a susținerilor părților, precum și a concluziilor procurorului, dacă acesta a participat la ședință; soluția dată și măsurile luate de instanță, cu arătarea motivelor, în fapt și în drept; calea de atac și termenul de exercitare a acesteia, atunci când, potrivit legii, încheierea poate fi atacată separat; dacă judecarea a avut loc în ședință publică, fără prezența publicului ori în camera de consiliu; semnătura membrilor completului și a grefierului.

41. Dacă instanța a amânat pronunțarea, partea introductivă a hotărârii va include elementele prevăzute de art.425 alin.(1) lit.a) teza a doua din Codul de procedură civilă, iar pentru celelalte mențiuni obligatorii se va preciza că sunt cuprinse în încheierea de dezbateri, care devine parte integrantă a hotărârii.

42. În literatura juridică de specialitate (C. Negrilă, comentariu la art.425 alin.1 Codul de procedură civilă, în lucrarea Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole. Vol.I. Art.1 – 455, Ediția a 2-a revizuită și adăugită, G. Boroș și colectivul, Ed. Hamangiu, București, 2016, p.938) s-a arătat că fiecare element din partea introductivă a hotărârii este prevăzut cu un scop bine determinat, deoarece prin aceste mențiuni instanțele de control judiciar pot verifica respectarea normelor privind competența instanței, alcătuirea și legalitatea completului, prezența procurorului la judecată, respectarea limitelor în care instanța a fost sesizată, susținerile formulate de părți, precum și respectarea drepturilor lor procedurale.

43. În considerentele hotărârii se menționează obiectul cererii, susținerile pe scurt ale părților, expunerea situației de fapt reținute de instanță pe baza probelor administrate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care au fost înlăturate cererile părților. Astfel, din cuprinsul art.425 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă rezultă că considerentele hotărârii judecătorești au o parte descriptivă, în care sunt incluse și susținerile pe scurt ale părților, și o parte argumentativă – motivarea instanței.

44. Susținerile pe scurt ale părților consemnate în considerentele hotărârilor judecătorești includ, de regulă, pentru reclamant: pretențiile formulate, temeiurile de fapt, temeiurile de drept, probele pe care se sprijină și principalele argumente în susținerea acțiunii; pentru pârât: poziția față de acțiune, argumentele de fapt și de drept împotriva pretențiilor reclamantului, excepțiile procesuale, apărările de fond, cereri reconvenționale; iar pentru intervenienți: în ce măsură susțin una dintre părți, propriile argumente, precum și situația juridică ce justifică intervenția. Astfel, Curtea reține că susținerile pe scurt ale părților sunt rezumatul cererilor, apărărilor, excepțiilor și argumentelor invocate în proces, astfel încât instanța să arate clar care au fost pozițiile acestora înainte de a trece la analiza lor în considerente. Consemnarea pe scurt a susținerilor părților în această parte a hotărârii judecătorești

permite controlul cadrului procesual, evidențiază limitele investiției instanței, facilitează înțelegerea raționamentului din considerente și confirmă respectarea principiului contradictorialității. Consemnarea necorespunzătoare în hotărârea judecătorească a susținerilor pe scurt ale părților este supusă procedurii îndreptării erorilor materiale, astfel cum prevede art.442 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

45. Cea de-a treia parte a hotărârii judecătorești, dispozitivul, cuprinde elemente referitoare la datele de identificare ale părților între care s-a purtat judecata – persoane fizice sau juridice, la soluția dată de instanță asupra tuturor cererilor deduse judecării și la cuantumul cheltuielilor de judecată acordate.

46. Partea din hotărâre care se atacă, potrivit art.461 alin.(1) din Codul de procedură civilă, este dispozitivul hotărârii, în timp ce alin.(2) al articolului menționat reglementează excepția care consacră posibilitatea atacării separate exclusiv a considerentelor hotărârii prin care s-au dat dezlegări unor probleme de drept ce nu au legătură cu judecata procesului sau care sunt greșite ori cuprind constatări de fapt ce prejudiciază partea. Pentru a stabili încadrarea în ipoteza normei, trebuie avute în vedere cerințele art.425 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, care prevede elementele de conținut ale motivării hotărârii, precum și art.430 alin.(2) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia autoritatea de lucru judecat privește și considerentele care susțin dispozitivul. Cu alte cuvinte, dacă nu există echilibru între susținerile părților și soluția instanței pot fi atacate considerentele prin care se acordă mai mult, dacă se acordă altceva sau dacă se acordă mai puțin fără justificare.

47. În continuare, Curtea reține că în aplicarea acestor prevederi procedurale, art.128 alin.(1) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.3243/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1254 din 27 decembrie 2022, prevede că hotărârea judecătorească are conținutul stabilit de lege. În cuprinsul hotărârii, conținutul actelor de sesizare a instanței și apărările părților

sunt sintetizate. Motivarea hotărârii judecătorești trebuie să arate silogismul juridic din care rezultă aplicarea normei de drept la situația de fapt reținută.

48. Prin urmare, din cele arătate mai sus, Curtea observă că structura hotărârii judecătorești este caracterizată prin simetrie, reflectând coerență și logică juridică, între toate componentele ei – cereri, situația de fapt și de drept, considerente și dispozitiv. Hotărârea judecătorească, astfel cum este structurată, realizează corespondența și, în același timp, echilibrul dintre pretențiile formulate de părți, situația de fapt stabilită, motivarea instanței și soluția pronunțată. Prin respectarea acestei simetrii, hotărârea judecătorească este clară, logică și coerentă, putând fi verificată în căile de atac și ușor de executat.

49. Așadar, simetria hotărârii judecătorești presupune ca aceasta să fie unitară și coerentă, să reflecte corect susținerile, cererile și probele părților și să urmărească în mod logic trecerea de la fapte la argumente și la soluția finală, reprezentând una dintre garanțiile esențiale ale unui proces echitabil și ale calității actului de justiție.

50. Hotărârea judecătorească reprezintă manifestarea concretă a actului de justiție, iar nivelul ei calitativ constituie o parte integrantă a calității întregului sistem judiciar.

51. În acest sens, Curtea observă că, potrivit pct.31 din Avizul nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil și de societate, în general, drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor și ca fiind executabilă. Justițiabilul va avea astfel convingerea că a fost examinată cauza sa, că a fost soluționată corect, iar societatea va percepe hotărârea ca pe un factor ce poate restabili pacea socială. Totodată, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, prin pct.32 și 38 din avizul menționat, a stabilit că orice hotărâre judecătorească

trebuie să fie inteligibilă, redactată într-un limbaj clar și simplu, condiție esențială pentru a fi înțeleasă de părți și de public. Această inteligibilitate necesită o structură coerentă a hotărârii și enumerarea argumentației într-un stil clar și accesibil tuturor. Motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare. Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

52. Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a mai arătat, prin Avizul nr.6 (2004) asupra procesului echitabil într-un termen rezonabil și rolul judecătorilor în acest proces, luând în considerare mijloacele alternative de soluționare a disputelor, că noțiunea de „calitate” a justiției nu trebuie înțeleasă ca sinonim pentru „productivitatea” sistemului judiciar pur și simplu; o abordare calitativă trebuie mai degrabă să se adreseze capacității sistemului de a răspunde necesității de justiție în conformitate cu scopurile generale ale sistemului juridic, în care viteza procedurilor reprezintă numai un singur element (pct.42 și B.7.).

53. Prin urmare, silogismul judiciar este realizat, la pronunțarea soluției, prin parcurgerea elementelor structurale ale hotărârii judecătorești și este fixat prin redactarea acesteia. Structura hotărârilor judecătorești, prin reflectarea derulării întregului proces, confirmă dreptul justițiabilului de a fi convins că justiția a fost îndeplinită. Or, un element esențial al statului de drept îl reprezintă aplicarea principiului potrivit căruia justiția nu doar trebuie să fie îndeplinită corect, ci trebuie să se și vadă că a fost îndeplinită corect. În România, acest principiu se reflectă în publicitatea ședințelor de judecată, în obligativitatea motivării hotărârilor și în accesul liber al cetățenilor la informații privind activitatea instanțelor judecătorești, componente ale dreptului la un proces echitabil.

54. Transparența actului de justiție reflectă derularea întregului proces și implică un set de garanții în conexiune intrinsecă, indisociabilă, care contribuie la consolidarea încrederii în sistemul judiciar, întrucât permit verificarea obiectivității

și legalității procedurilor judiciare. Astfel, transparența nu este doar o cerință procedurală, ci o garanție fundamentală pentru legitimitatea și credibilitatea justiției în societate.

55. În ceea ce privește importanța aparențelor în administrarea justiției, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în jurisprudența sa că este important să se asigure ca echitatea să fie vizibilă. Cu toate acestea, Curtea a precizat că optica părților interesate nu joacă de una singură un rol decisiv; este, de asemenea, necesar ca temerile justițiabililor în privința caracterului echitabil al procedurii să poată fi considerate ca fiind obiectiv justificate (Hotărârea din 19 aprilie 1993, pronunțată în *Cauza Kraska împotriva Elveției*, paragraful 32). Prin urmare, trebuie examinat modul în care instanța a tratat cauza. De asemenea, Curtea de la Strasbourg a reținut că chiar și aparențele pot prezenta o oarecare importanță sau, altfel spus, „nu trebuie doar să se facă dreptate, ci să se și vadă că se face dreptate”. Punctul de interes îl constituie încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o insufle populației (Hotărârea din 15 octombrie 2009, pronunțată în *Cauza Micallef împotriva Maltei*, paragraful 98).

56. În acest context Curtea reține că omisiunea consemnării și analizării unui argument poate face hotărârea imprevizibilă. Atunci când susținerile părților lipsesc din expunere sau sunt prezentate insuficient, raționamentul care a stat la baza hotărârii devine greu de urmărit, calitatea și transparența actului de justiție fiind afectate.

57. Prin urmare, structura hotărârii judecătorești contribuie la realizarea unei motivări logice și raționale a soluției pronunțate și reprezintă o garanție a statului de drept și a dreptului la un proces echitabil, precum și a transparenței actului de justiție.

58. Judecătorul nu trebuie să răspundă în mod special tuturor argumentelor invocate de părți, ci este suficient ca din motivarea hotărârii să rezulte că a răspuns acestor argumente în mod implicit. Or, chiar dacă instanțele nu sunt obligate să

expună motivele respingerii fiecărui argument al unei părți, ele nu sunt totuși scutite de a examina corespunzător și de a răspunde principalelor susțineri invocate de aceasta. Aceste deficiențe pot plasa una dintre părți într-o situație de net dezavantaj față de adversarul său (a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 martie 2006, pronunțată în Cauza *Donadze împotriva Georgiei*, paragraful 35).

59. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în Hotărârea din 17 ianuarie 2008, pronunțată în Cauza *Ryakib Biryukov împotriva Rusiei*, paragrafele 38–40 și 45, că în cazul în care în ședința publică lectura se limitează doar la dispozitivul hotărârii, trebuie să se verifice dacă publicul a avut acces prin alte mijloace la hotărârea motivată, care nu a fost lecturată, și, în cazul unui răspuns afirmativ, să se examineze modalitățile de publicitate reținute pentru ca această hotărâre să fie supusă controlului publicului. Întrucât publicul nu a putut cunoaște motivele care i-ar fi permis să înțeleagă motivele respingerii cererilor reclamantului, scopul urmărit în acest domeniu de articolul 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale – și anume asigurarea controlului public asupra sistemului judiciar în vederea protejării dreptului la un proces echitabil – nu a fost îndeplinit.

60. Prin urmare, Curtea reține că accesul la informație reprezintă un element fundamental al principiului justiției deschise, implicând dreptul publicului de a observa și înțelege modul de funcționare a sistemului judiciar. Acesta cuprinde participarea la procedurile în instanță, consultarea documentelor și hotărârilor judecătorești, precum și obținerea de date privind administrarea justiției. Un astfel de acces este indispensabil pentru asigurarea transparenței, consolidarea încrederii publice și responsabilizarea sistemului judiciar. Publicarea hotărârilor judecătorești în mediul online constituie un element crucial al justiției deschise, deoarece oferă publicului posibilitatea de a înțelege procesul de luare a deciziilor și de a urmări modul în care sistemul judiciar poate fi responsabilizat.

61. Curtea de la Strasbourg a mai reținut că dimensiunea obligației de motivare poate să varieze în funcție de natura hotărârii. Mai mult, instanța trebuie să țină cont mai ales de diversitatea mijloacelor pe care un pledant le poate ridica în instanță și de diferențele existente în statele contractante în materie de dispoziții legale, cutume, concepții doctrinare, prezentare și redactare a sentințelor și a deciziilor. De aceea, problema de a ști dacă o instanță și-a încălcat obligația de motivare ce rezultă din art. 6 din Convenție nu se poate analiza decât în lumina circumstanțelor speței (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în *Cauza Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragraful 29).

62. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, hotărârea judecătorească trebuie să evidențieze toate elementele pe care judecătorul le-a examinat în vederea pronunțării soluției, astfel încât părțile să vadă că justiția a fost îndeplinită în mod transparent, imparțial și corect. Or, așa cum s-a arătat mai sus, hotărârea judecătorească trebuie să reflecte silogismul juridic printr-o structură coerentă și simetrică între cererile părților, situația de fapt și de drept, considerente și dispozitiv. Această coerență asigură claritatea, posibilitatea controlului judiciar și executarea hotărârii, fiind esențială pentru calitatea actului de justiție și pentru respectarea procesului echitabil. Calitatea justiției nu depinde doar de rapiditate, ci de aplicarea corectă și transparentă a dreptului, astfel încât justiția să fie nu doar realizată, ci și vizibilă. Transparența actului de justiție, inclusiv sub aspectul redării susținerilor părților, este o garanție a dreptului la un proces echitabil, aspect subliniat și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care acordă importanță inclusiv aparențelor de echitate.

63. În concluzie, eliminarea din cuprinsul art.425 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă a părții care prevede că în considerentele hotărârii judecătorești se menționează și susținerile pe scurt ale părților creează un dezechilibru în transparența actului de justiție, cu consecința încălcării dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art.21 alin.(3) din Constituție.

64. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și constată că Legea pentru modificarea art.425 alin.(1) lit.b) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 iunie 2026.

PREȘEDINTELE

CURȚII CONSTITUȚIONALE

Tamara Elena Simina
prof. univ. dr. Elena-Simina TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,

Andreea Costin
Semnat digital de
Andreea Costin
Data: 2026.09.04
12:02:29 +03'00'

Andreea Costin